

Hyvitysmaksujärjestelmän vaihtoehtoinen järjestely

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2011:21

Arne Wessberg

Hyvitysmaksujärjestelmän vaihtoehtoinen järjestely

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2011: 21

Arne Wessberg

Opetus- ja kulttuuriministeriö / Undervisnings- och kulturministeriet
Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto / *Kultur-, idrotts- och ungdomspolitiska avdelningen*
PL / PB 29
00023 Valtioneuvosto / Statsrådet
<http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut>

Taitto: Erja Kankala, opetus- ja kulttuuriministeriö

ISBN 978-952-263-061-2 (PDF)
ISSN-L 1799-0327
ISSN 1799-0335 (PDF)

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä/
Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2011:21

Kuvailulehti

Julkaisija

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Julkaisun päivämäärä

<p>Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)</p> <p>Selvitysmies: Arne Wessberg</p>	<p>Julkaisun laji Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä</p>			
	<p>Toimeksiantaja Opetus- ja kulttuuriministeriö</p>			
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="858 398 1173 465"> <p>Toimielimen asettamispvm</p> <p>3.3.2011</p> </td> <td data-bbox="1173 398 1437 465"> <p>Dnro</p> <p>12/040/2011</p> </td> </tr> </table>	<p>Toimielimen asettamispvm</p> <p>3.3.2011</p>	<p>Dnro</p> <p>12/040/2011</p>	
<p>Toimielimen asettamispvm</p> <p>3.3.2011</p>	<p>Dnro</p> <p>12/040/2011</p>			
<p>Julkaisun nimi (myös ruotsinkielinen) Hyvitysmaksujärjestelmän vaihtoehtoinen järjestely (En alternativ ordning för privatkopieringsavgiften)</p>				
<p>Julkaisun osat Muistio</p>				
<p>Tiivistelmä</p> <p>Kulttuuri- ja urheiluministeri Stefan Wallin asetti 3.3.2011 selvitysmiehen selvittämään mikä vaihtoehtoinen järjestely nykyiselle laitemaksuun perustuvalla hyvitysmaksujärjestelmälle olisi tarkoituksenmukaisin ottaen huomioon tekijöiden ja muiden oikeudenhaltijoiden oikeuden kohtuulliseen korvaukseen laillisesta yksityisestä kopioinnista, kuluttajien oikeudet intressit sekä mahdollisuudet kehittää sähköistä kaupankäyntiä. Tekijänoikeuslain (404/1961) 12 § mukaan jokainen saa valmistaa julkistetusta teoksesta muutaman kappaleen yksityistä käyttöään varten.</p> <p>1980-luvulla luotiin laitepohjainen hyvitysmaksujärjestelmä (ns. kasettimaksu) korvaamaan yksityisestä kopioinnista tekijöille aiheutuva taloudellinen haitta. Tuolloin laitteet, joita käytettiin tallentamiseen, olivat tähän tarkoitukseen valmistettuja. Tänä yhä merkittävämpi osa laillisesta yksityisestä tallentamisesta tapahtuu monikäyttölaitteilla, joiden käyttötarkoitus voi olla jokin muu kuin kopiointi. Myös lisensioitu yksityinen kopiointi on lisääntynyt. Sähköinen kaupankäynti ja tekninen kehitys asettavat haasteita nykyisen järjestelmän toimivuudelle ja periaatteille. Muun muassa maksun määrittäminen on muuttunut vaikeammaksi laitteiden yhdyntymisen ja monikäyttöisyyden takia. Hyvitysmaksukertymä on laskenut parin viime vuoden aikana laitemarkkinoilla tapahtuneen kehityksen johdosta.</p> <p>Tässä selvityksessä hyvitysmaksujärjestelmän kehittämisen lähtökohdat ovat</p> <ul style="list-style-type: none"> - vakaampi ja ennustettavampi hyvitysmaksutuotto, - toimintaympäristön jatkuvasta muutoksesta huolimatta ajallisesti nykyistä kestävämpi ratkaisu, - nykyistä yksinkertaisempi keräysjärjestelmä, - tasapaino tekijänoikeuksien haltijoiden, kuluttajien sekä laitevalmistajien ja -maahantuojaisten välillä sekä - luovan talouden ja sähköisen kaupankäynnin edistäminen. <p>Hyvitysmaksujärjestelmän ehdotetun uudistamisen lähtökohta on sopivan hyvitystason määrittäminen ensisijaisesti yhteiskunnallisena prosessina. Hyvitysmaksutasosta päätettäessä tulee ottaa huomioon sekä yksityisestä kopioinnista tekijöille aiheutuva haitta että mahdollisuus käyttää kappaleen valmistamista rajoittavia teknisiä toimenpiteitä.</p> <p>EU:n tekijänoikeusdirektiivi sallii hyvitysmaksujärjestelmän yksityiskohdista päätettävän kansallisella tasolla: lain soveltaminen on yhteiskunnallista harkintaa.</p> <p>Selvityksessä ehdotetaan, että hyvitysmaksu irrotetaan laitesidonnaisuudesta ja että hyvitysmaksujärjestelmän to-teuttaminen kytketään nykyisestä televisio- ja radiorahastosta muodostettavaan valtion viestintärahaan. Tähän rahastoon ohjattaisiin televisiomaksutulosten lisäksi tulevaisuudessa käyttöön otettavien taajuusalueiden huutokauppatulot. Rahaston käyttötarkoitusta laajennettaisiin siten, että rahaston käyttösuunnitelmaan voidaan varata rahat tekijänoikeudellisia hyvityksiä varten.</p> <p>Yhteiskunnan näkemys sopivasta hyvitystasosta määräytyisi valtioneuvoston vahvistaessa valtion viestintärahaan käyttösuunnitelman.</p>				
<p>Avainsanat</p> <p>Tekijänoikeus, hyvitysmaksu, yksityinen kopiointi, tallennusvälineet</p>				
<p>Muut tiedot</p>				
<p>Sarjan nimi ja numero Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2011:21</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="762 1921 1086 2002"> <p>ISSN</p> <p>1799-0335 (PDF) -L 1799-0327</p> </td> <td data-bbox="1086 1921 1437 2002"> <p>ISBN</p> <p>978-952-263-061-2 (PDF)</p> </td> </tr> </table>	<p>ISSN</p> <p>1799-0335 (PDF) -L 1799-0327</p>	<p>ISBN</p> <p>978-952-263-061-2 (PDF)</p>	
<p>ISSN</p> <p>1799-0335 (PDF) -L 1799-0327</p>	<p>ISBN</p> <p>978-952-263-061-2 (PDF)</p>			
<p>Kokonaissivumäärä 23</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="624 2002 762 2047"> <p>Kieli suomi</p> </td> <td data-bbox="762 2002 1086 2047"> <p>Hinta -</p> </td> <td data-bbox="1086 2002 1437 2047"> <p>Luottamuksellisuus julkinen</p> </td> </tr> </table>	<p>Kieli suomi</p>	<p>Hinta -</p>	<p>Luottamuksellisuus julkinen</p>
<p>Kieli suomi</p>	<p>Hinta -</p>	<p>Luottamuksellisuus julkinen</p>		
<p>Jakaja -</p>	<p>Kustantaja Opetus- ja kulttuuriministeriö</p>			

Presentationsblad

Utgivare
Undervisnings- och kulturministeriet

Utgivningsdatum

Författare (uppgifter om organets namn, ordförande, sekreterare) Utredningsman: Arne Wessberg	Typ av publication Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar	
	Uppdragsgivare Undervisnings- och kulturministeriet	
	Datum för tillsättande av 3.3.2011	Dnro 12/040/2011
Publikation (även den finska titeln) En alternativ ordning för privatkopieringsavgiften (Hyvitysmaksujärjestelmän vaihtohtoinen järjestely)		
Publikationens delar Promemoria		
Sammandrag <p>Den 3 mars 2011 tillsatte kultur- och idrottsminister Stefan Wallin en utredningsman att utreda vilken alternativ lösning för det nuvarande ersättningssystemet, som bygger på en avgift på lagringsmedel, som skulle vara mest ändamålsenlig med tanke på upphovsmännens och andra rättsinnehavares rätt till en skälig ersättning för laglig framställning av exemplar för privat bruk, konsumenternas legitima intressen samt möjligheterna att utveckla e-handeln. Enligt upphovsrättslagen (404/1961) 12 § får var och en framställa enstaka exemplar för sitt enskilda bruk av offentliggjorda verk.</p> <p>På 1980-talet skapade man ett system med kompensationsavgifter på lagringsmedel (sk kasettavgiften) för att kompensera det ekonomiska förfång som kopiering för privat bruk åsamkar upphovsmannen. På den tiden var anordningarna som användes för lagring tillverkade precis för det ändamålet. I dag sker en allt större del av den lagliga privata lagringen med mångfunktionella apparater, vars användningssyfte kan vara någonting annat än kopiering. Även den licensierade privata kopieringen har ökat. E-handeln och den tekniska utvecklingen medför ut-maningar för det nuvarande systemets funktion och principer. Bland annat har bestämmandet av avgiften blivit svårare pga. att anordningarna är integrerade och mångfunktionella. Summan av ersättningsavgifter har sjunkit under de senaste åren till följd av utvecklingen på apparatmarknaden.</p> <p>Målet för utvecklingen av ersättningssystemet i denna utredning är:</p> <ul style="list-style-type: none">- en stabilare och mer förutsägbar intäkt genom ersättningsavgifter,- en lösning som är tidsmässigt hållbarare än den nuvarande, trots att verksamhetsmiljön ändras ständigt,- ett insamlingssystem som är enklare än det nuvarande,- balans mellan rättsinnehavarna, konsumenterna och apparattillverkarna och -importörerna samt- främjande av den kreativa ekonomin och e-handeln. <p>Utgångspunkten för den föreslagna reformen av ersättningssystemet är att en lämplig ersättningsnivå bestäms i första hand som en samhällelig process. När ersättningsnivån bestäms ska man beakta både den olägenhet som privat kopiering orsakar upphovsmännen och möjligheten att använda tekniska lösningar som begränsar framställningen av exemplar.</p> <p>EU:s upphovsrättsdirektiv tillåter att beslut om ersättningssystemets detaljer fattas på nationell nivå; tillämpningen av lagen bygger på samhällelig prövning.</p> <p>I utredningen föreslås att ersättningsavgiften inte längre ska bindas till anordningar och att genomförandet av ersättningssystemet överförs från den nuvarande televisions- och radiofonden till en ny statlig kommunikationsfond. Till denna fond skulle man styra utöver intäkterna för televisionsavgifter även auktionsintäkterna för frekvensområden som tas i bruk i framtiden. Fondens användningsändamål skulle utvidgas så att man i fondens dispositionsplan kan avsätta medel för upphovsrättsliga ersättningar.</p> <p>Samhällets syn på en lämplig ersättningsnivå skulle bestämmas när statsrådet stadfäster statens kommunikationsfonds dispositionsplan.</p>		
Nyckelord upphovsrätt, ersättningsavgift, privat kopiering, lagringsmedel		
Övriga uppgifter		
Seriens namn och nummer Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2011:21	ISSN 1799-0335 (PDF) -L 1799-0327	ISBN 978-952-263-061-2 (PDF)
Sidoantal 23	Språk finska	Pris -
Distribution -		Sekretessgrad offentlig
Förlag Undervisnings- och kulturministeriet		

Description

Publisher
Ministry of Education and Culture

Date of publication

<p>Authors</p> <p>Arne Wessberg</p>	<p>Type of publication Reports of the Ministry of Education and Culture, Finland</p>	
	<p>Contracted by</p>	
	<p>Committee appointed on 3.3.2011</p>	<p>Dnro 12/040/2011</p>
<p>Name of publication An alternative arrangement for the copyright levy</p>		
<p>Parts of Publication Memorandum</p>		
<p>Abstract</p> <p>On 3 March 2011 Minister of Culture and Sport, Mr Stefan Wallin appointed an expert reviewer to investigate and propose an alternative to the present device-based compensation scheme in view of the right of authors and other right holders to reasonable compensation for legal private copying, consumers' just interests and possibilities to develop electronic commerce. According to section 12 in the Copyright Act (404/1961), anyone may make single copies for his private use of a work that has been made public.</p> <p>In the 1980s a device-based copyright levy scheme was introduced to alleviate the harmful effects of private copying on the commercial interests of the authors. Today legal private copying is increasingly done on multi-purpose devices, which may have been made for a purpose other than copying. Similarly, licensed private copying has increased. Electronic commerce and technological advances constitute a challenge to the effectiveness of the current scheme and the principles on which it is based. Among other things, price-setting is more complicated as a result of combined and multi-purpose devices. The accumulation of compensation payments has declined in recent years owing to the developments taking place in the device market.</p> <p>The points of departure for the development of the compensation scheme in this study are</p> <ul style="list-style-type: none"> - more stable and predictable compensation earnings, - a temporally more sustainable solution regardless of the constant change in the operating environment, - a simpler collection system, - a balance between the interests of copyright holders, consumers and device manufacturers and importers, and - promotion of the creative economy and electronic commerce. <p>The idea underpinning the suggested reform of the compensation scheme is to determine a suitable compensation level as a primarily societal process. The eventual decision on the level of compensation must be informed both by the damage caused by private copying to authors and by the possibility to use technological measures to limit reproduction.</p> <p>The EU Copyright Directive permits the details of the compensation scheme to be determined at the national level: the application of the law is societal discretion.</p> <p>It is proposed that the device-based compensation be renounced and the compensation collection scheme be linked to a communications fund to be instituted on the basis of the current State Television and Radio Fund into which income from the auction of frequency domains to be taken into use in the future as well as the television fees would be channelled. The purpose of the fund would be expanded to enable funds to be reserved for copyright compensations in the budget allocation table.</p> <p>The view of society as to a suitable level of compensation would be determined through the Government's confirmation of the budget allocation table of the new fund.</p>		
<p>Key words</p>		
<p>Other information</p>		
<p>Name and number of series Reports of the Ministry of Education and Culture, Finland 2011:21</p>	<p>ISSN -L 1799-0327 1799-0335 (Online)</p>	<p>ISBN 978-952-263-061-2 (PDF)</p>
<p>Number of pages 23</p>	<p>Language Finnish</p>	<p>Price -</p>
<p>Distributed by -</p>	<p>Published by Ministry of Education and Culture</p>	

Sisältö

	<u>Saatteeksi</u>	7
1	<u>Hyvitysmaksujärjestelmä ja nopeasti muuttuva toimintaympäristö</u>	9
2	<u>Hyvitysmaksujärjestelmän kehittämisen lähtökohdat</u>	12
3	<u>Hyvitysmaksujärjestelmän toteuttamisvaihtoehdot</u>	15
	3.1 Hyvitysmaksut osana valtion tulo- ja menoarvion ulkopuolista rahastoa	15
	3.2 Laitesidonnaisen järjestelmän kehittäminen	18
	3.3 Hyvitysmaksut valtion tulo- ja menoarviossa	19
4	<u>Hyvitysmaksu ja luovien alojen tukitoimien koordinointi</u>	20
5	<u>Ehdotus hyvitysmaksun tulevaksi järjestelyksi</u>	21

Saatteeksi

Kulttuuri- ja urheiluministeri Stefan Wallin asetti 3.3.2011 selvitysmiehen selvittämään mikä vaihtoehtoinen järjestely nykyiselle laitemaksuun perustuvalla hyvitysmaksujärjestelmälle olisi tarkoituksenmukaisin ottaen huomioon tekijöiden ja muiden oikeudenhaltijoiden oikeuden kohtuulliseen korvaukseen yksityisestä kopioinnista, kuluttajien oikeudet intressit sekä mahdollisuudet kehittää sähköistä kaupankäyntiä.

Toimeksiannon mukaan selvityksen tulee sisältää ehdotus vaihtoehtoisesta järjestelystä, sen rahoittamisesta sekä siihen liittyvästä päätöksenteko- ja organisointimallista.

Tekijänoikeuslain lähtökohtana on, että Teoksen tekijällä on oikeus päättää teoksensa käyttämisestä – kappaleiden valmistamisesta ja yleisön saataville saattamisesta – ja käytön ehdoista. Tekijänoikeuslain 12 §:n rajoittaa tätä oikeutta siten että kuluttaja voi kopioida luvallisesti yleisön saataviin saatettuja teoksia yksityiseen käyttöön. Tästä rajoituksesta tekijöille ja muille oikeudenhaltijoille maksetaan hyvitys (fair compensation).

Hyvitysmaksu kerätään laitevalmistajilta tai maahantuojilta, jotka levittävät yleisön keskuuteen laitteita joille on mahdollista tallentaa tekijänoikeudella suojattuja teoksia. Tekijänoikeuslain 26 a §:n 1 momentin mukaan maksu määrätään laitteelle, jota ”merkittävissä määrin” käytetään kopiointiin. Valtioneuvoston asetuksella säädetään mitkä laitteet kuuluvat maksun piiriin ja maksun suuruus.

Hyvitysmaksulla kerätyt varat tulee tekijänoikeuslain 26 a §:n mukaan ohjata tekijänoikeuksien haltijoille hyvityksenä tekijänoikeuslain 12 §:ssä tarkoitettua kappaleiden valmistamisesta yksityiseen käyttöön.

Hyvitysmaksun kokonaiskertymään vaikuttaa käsitys hyvityksen suuruudesta, toisin sanoen siitä, mikä on ”sopiva” hyvityksestä tekijänoikeuksien haltijoille. Tämän tulisi osittain perustua sekä tutkimustietoon laillisen yksityisen kopioinnin laajuudesta ja sen aiheuttamasta haitasta että tietoon siitä missä määrin kappaleen valmistamista rajoittavia teknisiä toimenpiteitä on käytetty. Ymmärryksen ”sopivasta” hyvityksestä tulisi vaikuttaa sekä päätökseen siitä, mistä laitteista hyvitysmaksu peritään sekä näille laitteille niiden laitekohtaisen kapasiteetin perusteella määrättyyn maksun. Hyvitysmaksun kokonaiskertymään vaikuttaa myös laitteiden menekki.

Vuosittainen hyvitysmaksukertymä on vaihdellut. Suomessa hyvitysmaksukertymä vuonna 2007 oli runsaat 15 miljoonaa euroa ja vuonna 2010 alle 7 miljoonaa euroa. Vuoden 2007 suuri kertymä johtui digisiirtymästä ja sen aiheuttamasta tallentavien digiboksien poikkeuksellisen runsaasta myynnistä. Hyvitysmaksukertymän vuosittainen keskiarvo on noin 10 milj. euroa.

Hyvitysmaksu kohdennetaan tekijänoikeuksien haltijoille sekä individuaali- että kollektiivikorvauksina. Hyvitysmaksun käyttösuunnitelman mukaan individuaalikorvausten osuus on audiopuolella 65 % ja audiovisuaalisten tallenteiden osalta 50 %. Individuaalikorvausten ja kollektiivikorvausten suhteellinen osuus hyvityksistä on pysynyt lähes muuttumattoman vuodesta 1997 saakka.

Hyvitysmaksujärjestelmä on voimassa lähes jokaisessa Euroopan unioniin kuuluvassa maassa. Maat, jossa hyvitysmaksujärjestelmää ei ole käytössä ovat Iso-Britannia, Irlanti, Malta, Luxembourg ja Kypros. Hyvitysmaksujärjestelmän maakohtaiset sovellutukset vaihtelevat. Hollannissa käydään keskustelua järjestelmän tulevaisuudesta.

Suomessa hyvitysmaksu vuonna 2009 oli 1 644 euroa per capita. Tämä oli neljänneksi eniten Euroopassa. Keskimääräinen laitekohtainen hyvitysmaksu on Suomessa 0.84 euroa.

Hyvitysmaksujärjestelmän mukainen hyvitys tekijänoikeuden haltijalle on periaatteessa individuaalikorvaus mutta sen kollektiivisesti jaettu osuus on kolmen vuosikymmenen aikana vakiintunut luovien alojen tukijärjestelmien keskeiseksi osaksi. Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK, Esittävän säveltaiteen edistämiskeskus ESEK ja Luovan säveltaiteen edistämisyhtiö LUSES ovat jakaneet vuosittain noin 5 miljoonaa euroa suomalaisen musiikin ja audiovisuaalisen kulttuurin edistämiseen. Näiden järjestöjen kohdentamat varat ovat mahdollistaneet ennakkoluulottoman ja kokeilevan, monipuolisen ja uusiutuvan kulttuuritoimeliaisuuden jatkuvuuden. Hyvitysmaksukertymän vähentymisen seurauksena järjestöjen luovan talouden tukemiseen käytettävissä olevat varat pienenevät vuoden 2009 hyvitysmaksukertymän perusteella LUSES:n ja ESEK:n osalta runsaat 24 % ja AVEK:n osalta 33 %. Tällä on välitön vaikutus luovien alojen toimintaedellytyksiin.

Helsingissä 24. toukokuuta 2011

Arne Wessberg

1 Hyvitysmaksujärjestelmä ja nopeasti muuttuva toimintaympäristö

Hyvitysmaksujärjestelmää luotaessa 1980-luvun alkupuoliskolla käytettiin laitteita, joista maksettiin hyvitysmaksu, lähes yksinomaan tekijänoikeudellisesti suojattujen teosten tallentamiseen. Hyvitysmaksun kohdentaminen näille laitteille oli riidatonta.

Tänään vain osa laitteista ja alustoista, joille tallennetaan, on tarkoitettu yksinomaan tallentamiseen. Yhä merkittävämpi osa tallentamisesta tapahtuu monikäyttöalustoille, joiden pääasiallinen käyttötarkoitus saattaa olla jokin muu. Tekijänoikeuslain 26 a §:n mukaan hyvitysmaksua tulee kerätä laitteista, joita merkittävässä määrin käytetään yksityiseen kopiointiin. Älypuhelimista, joissa voi olla merkittäväkin muistikapasiteetti tai tietokoneista ei kuitenkaan Suomessa peritä maksua.

Perinteisten tallentamiseen käytettyjen laitteiden, joista maksetaan hyvitysmaksu, myynti on laskenut selvästi. Vuonna 2009 tallentavia digibokseja myytiin Teoston hyvitysmaksusyksikön tilastojen mukaan 145 000 kappaletta ja viime vuonna 101 000 kappaletta. Mp3 –soittimien myynti väheni 28%:lla. Vaikka laitekohtainen maksu on pieni, voi hyvitysmaksukin vaikuttaa laitteiden myyntiä vähentävästi, mikäli vastaava laite on verkon kautta ostettavissa ulkomailta ilman hyvitysmaksua. On todennäköistä, että CD- ja DVD-levyjen ostoista Suomessa noin puolet tapahtuu ulkomaisten verkkokauppojen kautta. Tällöin menetetään hyvitysmaksun lisäksi alv-tulot.

Vastaavana ajanjaksona kasvoi älypuhelinmyynti 466 000:sta viime vuoden 796 000:een. Pöytätietokoneiden myynti pysyi lähes muuttumattomana ja oli runsaat 640 000. Sekä älypuhelimia että pöytätietokoneita käytetään suojaamattomien ja suojattujen kappaleiden tallentamiseen.

Laitekannan teknisen kehityksen ja Internetin huikkeen kapasiteetin kasvun seurauksena verkko-ostosten määrä on lisääntymässä ja tekijänoikeudellisesti suojattujen teosten saattaminen kuluttajien saataville on muuttumassa. Laajakaistaliittymien määrä Suomessa on noin 3 miljoonaa (FiCom 28.4.2011). Suomalaisista yli 2.5 miljoonaa on ainakin joskus tehnyt ja lähes 1.5 miljoonaa aktiivisesti tehnyt verkko-ostoksia. Niistä, joille netti-kauppa on tuttua, käyttää 60 % luvallisia viihdepalveluja ja 29 % lataa materiaalia netti-kaupoista. (FiCom 28.3.2011)

Elokuvien levityksen tulovirrat ovat siirtymässä ”isoilta kankailta pienille ruuduille”. Viime vuonna elokuvateatterilevityksestä saadut tulot Yhdysvalloissa olivat 10.6 miljardia dollaria ja 18.5 miljardia dollaria tuli dvd-, blue-ray disc- ja on-demand levityksestä sekä digitaalisista latauksista.

Elokuvien kaupankäynti on siirtymässä myynnistä vuokraukseen; vuodesta 2007 vuokratulot ovat kasvaneet 10 % vaikka ”kotiviihteen” kulutus on vähentynyt. Euroopassa on runsaat 700 video-on-demand palvelua.

Elokuvia striimaava Netflix vastaa Yhdysvalloissa noin 20 % muusta kuin mobiili-internet-liikenteestä parhaana katseluaikana. (The Economist 19.3.2011)

Euroopassa toimii 260 musiikkia verkon yli tarjoavaa toimijaa; yksinomaan Englannissa on 67 laillista digitaalista musiikkikauppaa ja Applen iTunes -kaupalla on 66 kilpailijaa. (FT 24.3.2011)

Hyvitysmaksujärjestelmän ylläpito onkin tänään kompleksista ja tulkinnanvaraista:

- Hyvitysmaksujärjestelmä luotiin 80-luvun analogiseen maailmaan jolloin, laitteita, joista maksu silloin perittiin, käytettiin lähes yksinomaan teosten kopiointiin. Tänään järjestelmää sovelletaan valikoiden myös laitteisiin, joiden kapasiteetista huomattavaa osaa saatetaan käyttää muuhun kuin tekijänoikeudella suojatun materiaalin tallentamiseen. Niiden laitteiden määrittely, joita käytetään tekijänoikeuslain 26 a §:n mukaisesti ”merkittävässä määrin” tallentamiseen ja joista hyvitysmaksu peritään on yhä tulkinnanvaraisempaa. EU:n tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 2 kohdan b alakohta tuntee käsitteen ”mille tahansa välineelle”. EU:n tuomioistuimen päätös ns. Padawan –tapauksessa sisältää perusteluja, jotka korostavat, että kappaleen valmistamiseen tarkoitetuista koneista, laitteista ja tarvikkeista perittävän sopivan hyvityksen rahoittamiseksi tarkoitettun maksun on välttämättä liityttävä näiden koneiden, laitteiden ja tarvikkeiden oletettavaan käyttämiseen yksityisen kappaleen valmistamiseen. Suomen tekijänoikeuslain sanonta ”laite... jota merkittävässä määrin käytetään teoksen kappaleen valmistamiseen” ei yksiselitteisesti vastaa Padawan-tapauksessa tehtyä direktiivin tulkintaa.
- Myös saman pykälän ”sopiva hyvitys” (fair compensation), joka tulee kohdentaa tekijänoikeuksien haltijoille, on tulkinnanvarainen. Tekijänoikeuslain 26 a §:n 1 momentin mukaan ”valmistajan tai maahantuoja on suoritettava laitteen esityksajan tai tallennuskapasiteetin perusteella vahvistettava maksu käytettäväksi suorana hyvityksenä teosten tekijöille sekä välillisenä hyvityksenä tekijöille heidän yhteisiin tarkoituksiinsa”. Lain 26 a §:n 3 momentissa todetaan että ”maksu tulee vahvistaa suuruudeltaan sellaiseksi, että sitä voidaan pitää sopivana hyvityksenä...”. ”Maksun suuruutta vahvistettaessa tulee ottaa huomioon saatavilla oleva tutkimustieto yksityisen kappaleen valmistamisen yleisyydestä sekä se, missä määrin yksityisen kappaleen valmistamisen estäviä teknisiä toimenpiteitä on käytetty...”. ”Sopivan hyvityksen” toteutuvaan tasoon vaikuttavat siis sekä laitteiden kappalemääräinen myynti, laitteiden kapasiteetti ja sen perusteella laitteille määrätty hyvitysmaksu että saatavilla oleva tutkimustieto kopioinnista, mutta myös yhteiskunnan tulkinta siitä, mikä on ”sopiva hyvitys”, sillä maksuvelvollisuuden piirissä olevat laitteet ja maksuperusteet vahvistetaan valtioneuvoston toimesta. EU:n tekijänoikeusdirektiivin ja Padawan päätöksen perusteella on mahdollista tehdä johtopäätös, että riittävä peruste maksulle on laitteen oletettava käyttäminen yksityiseen kopiointiin. Käsitys siitä, mikä on ”fair compensation”, on myös korostuneen yhteiskunnallinen päätös, vaikka hyvitysmaksu on korvaus oikeudenhaltijalle koituvasta haitasta. Toteutunut taso ei kuitenkaan ole vakiintunut suhteessa yksityisen laillisen kopioinnin määrään; vaikka yksityinen kopiointi tuskin on vähentynyt, ovat kerätyt

hyvitysmaksut vähentyneet merkittävästi viimeisten vuosien aikana hyvitysmaksun piiriin kuuluvien laitteiden myynnin kappalemäärän laskettua.

- Maksun suuruuden vahvistaminen, maksuvelvollisuuden piiriin kuuluvien laitteiden määrittäminen ja maksutulojen kohdentaminen on aina myös kulttuuripoliittikkaa; etenkin hyvitysmaksun tekijöiden yhteisiin pyrkimyksiin tarkoitettu osuus on osa kulttuurin monipuolisten ja ennakkoluulottomien toimintaedellytysten ylläpitämistä, jolle jatkuvuus on tärkeää. Kun kopiointi teknisen kehityksen seurauksena laajenee myös monikäyttölaitteille, joista vain osa nyt kuuluu hyvitysmaksujärjestelmän piiriin, vähenevät hyvitysmaksutulot vain tallentamiseen tarkoitettujen laitteiden myyntimäärien laskiessa. Näin hyvitysmaksukertymän ennustettavuus vähenee ja sen seurauksena vaikeutuu mahdollisuus etenkin tekijöiden yhteisiin tarkoituksiin osoitetuilla varoilla tukea luovan talouden toimintaedellytysten vahvistamista.
- Tekijänoikeuslain 26 a §:n ensimmäisen momentin mukaan laitevalmistajat ja laitteiden maahantuojat veloitetaan maksamaan maksu käytettäväksi hyvityksenä teosten tekijöille. Lain 12 §:n tekijänoikeuden rajoitus antaa kuitenkin jokaiselle mahdollisuuden valmistaa laillisesti saatavilla olevasta teoksesta muutaman kappaleen yksityiseen käyttöönsä. Maksu ei siis kohdennu välittömästi niiden maksettavaksi, jotka saavat tämän mahdollisuuden, vaan maksun suorittavat valmistajat ja maahantuottajat oletuksella että he siirtävät maksun kuluttajan maksettavaksi. Valmistajien ja maahantuojien mahdollisuudet siirtää maksu voi kuitenkin kilpailutekijöistä johtuen olla rajallinen, jolloin maksurasite jää osittain teollisuudelle ja maahantuojille eikä siirry kuluttajien maksettavaksi. Tämä vaikuttaa laitevalmistajien harkintaan uusien laitteiden tuomisesta markkinoille ja näiden laitteiden ominaisuuksiin. Laitteiden, joiden hintajousto on suuri ja joiden saatavuus kansainvälisistä verkkokaupoista hyvä, myynti saattaa merkittävässäkin määrin siirtyä ulkomaisiin verkkokauppoihin.
- Tieto kopioinnin todellisesta laajuudesta ja sen kohdentumisesta teoksiin on parhaimmillaankin epätarkkaa. Tekijänoikeuslain 26 a §:n mukaan tulisi kuitenkin näiden tietojen vaikuttaa sekä maksujen laitekohtaiseen kohdentamiseen että tuloutukseen.
- Internetin ja päätelaitteiden tehon huima kehitys on lisännyt merkittävästi verkon yli tapahtuvaa kopiointia ja vahvistanut sähköisen kaupankäynnin edellytyksiä. 13 % niistä, jotka ovat tallentaneet musiikkia älypuhelimien muistiin, on ladannut musiikin verkkokaupasta tiedostomuotoisina; Internetistä laillisesti ilmaiseksi tallentaneiden osuus on 19 %. Internetin online-kaupan osuus tietokoneen tallennustapahtumien alkuperäislähteistä on 11 %, kun muun laillisen alkuperäislähteen osuus on 15 % (Teoston hyvitysmaksuselvitykset 2010). Nykyinen järjestelmä ei kannusta kehittämään sähköistä kaupankäyntiä osittain siksi, että hyvitysmaksujärjestelmä on toistaiseksi taannut kohtuullisen hyvin ennakoitavan tasaisen tulovirran. EU:ssa digitaalisen musiikkimarkkinan volyymi on 900 milj. euroa kun se Yhdysvalloissa, on 2.700 milj. euroa. Digitaalisen kaupan osuus koko tallennetun musiikin kaupasta on Euroopassa 13 % ja Yhdysvalloissa 43 % (Oxera 2011).
- Hyvitysmaksujärjestelmän toteuttaminen on suhteellisen raskasta ja vaatii useamman osapuolen toimenpiteitä. Mikäli hyvitysmaksujärjestelmän piiriin kuuluvaa laitekantaa laajennetaan merkittävästi, saattaa laitekohtainen hyvitysmaksu pienentyä ja järjestelmän edellyttämä kokonaistyömäärä lisääntyä.

2 Hyvitysmaksujärjestelmän kehittämisen lähtökohdat

Hyvitysmaksun legaalinen pohja on perusoikeuden, tekijänoikeuden, rajoituksessa. EU:n tekijänoikeusdirektiivi (2001/29/EY) ja Suomen tekijänoikeuslain 12 § sallii laillisen yksityisen kopioinnin ilman tekijän erillistä lupaa. Hyvitysmaksu suoritetaan tästä lain kuluttajalle sallimasta mahdollisuudesta. EU:n tekijänoikeusdirektiivi määrittää tekijänoikeuslain rajoituksen ehdolliseksi: ”kun kyseessä ovat luonnollisten henkilöiden mille tahansa välineelle valmistamat kappaleet edellyttäen, että oikeudenhaltijat saavat sopivan hyvityksen (fair compensation) , jonka osalta otetaan huomioon ... teknisten toimenpiteiden soveltaminen kyseiseen teokseen tai aineistoon taikka niiden soveltamatta jättäminen”.

Suomen tekijänoikeuslain 26 a § määrää hyvitysmaksun suoritettavaksi laitteista, joita käytetään ”merkittävässä määrin” kopiointiin. Maksu kohdentuu ensisijaisesti laitevalmistajien ja maahantuojien maksettavaksi, ei direktiivin mainitsemien ”luonnollisten henkilöiden”.

Maksukertymän tulee tehdä mahdolliseksi ”sopivan hyvityksen” kohdentaminen tekijöille.

EU:n direktiivi sallii hyvitysmaksujärjestelmän yksityiskohdista päätettävän kansallisella tasolla. Näin Suomi on menetellyt.

EU:n tekijänoikeusdirektiivi ja Suomen tekijänoikeuslain 26 a § eivät yksiselitteisesti totea, mistä laitteista hyvitysmaksu tulee periä. Säännökset ovat teknologianeutraaleja.

Lain soveltaminen on siten yhteiskunnallista harkintaa.

Tekijänoikeuslain 26 a §:n soveltaminen onkin osoittautunut ongelmalliseksi juuri siksi, että teknisen kehityksen seurauksena kopiointimahdollisuudet erilaisilla monikäyttölaitteilla ovat lisääntyneet ja niiden laitteiden myynti, jotka on tarkoitettu lähes yksinomaan tallentamiseen, on vähentynyt. Kun hyvitysmaksua ei lain tulkinnanvaraisuuden vuoksi ole peritty kaikista laitteista joita käytetään kopioimiseen, ja kun uudet monikäyttölaitteet ovat osittain korvannet vanhat vain kopiointiin tarkoitetut laitteet, on hyvitysmaksukertymä heikentynyt merkittävästi. Lain soveltamista ei siis ole ohjannut vain käsitys siitä, mikä on sopiva hyvitystaso, vaan myös harkinta siitä, mitkä monikäyttölaitteet otetaan hyvitysmaksujärjestelmän piiriin.

Toimeksiannon mukaisten vaihtoehtoisten järjestelyjen hahmottamisen perusoletuksia ovat:

- Sopivan hyvitystason (fair compensation) määrittäminen ensisijaisesti yhteiskunnallisena prosessina.

- Hyvitysmaksujärjestelmän toteuttaminen joko laitesidonnaisena tai muutoin direktiivin mahdollistamalla kansallisen tason päätöksellä. Mikäli maksu kerättäisiin laitesidonnaisesti mahdollisten laitteiden tallennuskapasiteetilla tai oletetuilla kopiointimäärillä olisi vähäisempi merkitys.
- Mikäli sovelletaan laitesidonnaista maksua, sen tulisi kohdistua mahdollisimman suoraan tekijänoikeuden rajoituksen suoman mahdollisuuden käyttäjälle.

Nykyisen laitemaksuun perustuvan hyvitysmaksujärjestelmän kehittämisen keskeisten tavoitteet ovat:

- Vakaampi ja ennustettavampi hyvitysmaksutuotto.
- Toimintaympäristön jatkuvasta muutoksesta huolimatta ajallisesti nykyistä kestävämpiä ratkaisuja.
- Nykyistä yksinkertaisempi maksujen keräysjärjestelmä.
- Tasapaino tekijänoikeuksien haltijoiden, kuluttajien sekä laitevalmistajien ja –maahantuojaisten välillä.
- Luovan talouden ja sähköisen kaupankäynnin edistäminen.

Tekijänoikeuslain 26 a §:n sanontaa ”maksu tulee vahvistaa suuruudeltaan sellaiseksi että sitä voidaan pitää sopivana hyvityksenä teosten kappaleiden valmistamisesta yksityiseen käyttöön” (fair compensation) ei ole tarkoin määritelty vaan se on tulkinvarainen. ”Sopivalla hyvityksellä” voidaan periaatteessa tarkoittaa

1 vuosien aikana syntyneitä käsitystä kohtuullisesta korvaustasosta
tai

2 todennettuun aiheutuneeseen haittaan perustuvaa hyvitystasoa mikä edellyttää nykyistä tarkempaa tietoa yksityisen tallentamisen laajuudesta.

EU:n tietoyhteiskunnan tekijänoikeusdirektiivissä ei ole kvantitatiivista määritteitä ”fair compensation” –tasolle, eikä niitä ole myöskään Suomen tekijänoikeuslain 26 a §:ssä. Tuloutettava hyvitysmaksutaso on muodostunut sekä markkinoilla eli hyvitysmaksun piirissä olevien laitteiden myyntimääristä että etenkin yhteiskunnan päätöksistä, jotka koskevat laitekohtaisten hyvitysmaksujen tasosta ja hyvitysmaksujen piirissä olevasta laitekantaa. Kun yhteiskunnan päätökset keskeisellä tavalla vaikuttavat hyvitysjärjestelmän tasoon, on luonnollista, että hyvitysmaksujärjestelmän kestävä soveltamisen edellytyksenä tulee olla yhteinen ymmärrystä siitä, mitä tarkoitetaan ”sopivalla (fair) hyvityksellä”.

Tekijänoikeuslain 26 a §:n tulkinnan tulisi periaatteessa heijastaa sekä käsitystä sopivasta korvaustasosta että kopioinnista aiheutuvaa oletettua haittaa. Hyvitysmaksu- ja kopiointitutkimukset antavat viitteellisen kuvan kopioinnin laajuudesta ja sen mahdollisesti aiheuttamasta haitasta tekijänoikeuksien haltioille. Hyvitysmaksun suuruutta koskevat päätökset eivät kuitenkaan perustu yksinomaan tutkimustietoon vaan aina myös hyvitysmaksun asettajan käsitykseen reilusta tasosta. Tähän harkintaan liittyy myös arvio luovien alojen kokonaistulonmuodostuksesta ja suunnatuista tuista: hyvitysmaksujen kollektiivisesta osuudesta on muodostunut osa järjestelmää, jolla luovien alojen toimintaedellytyksiä ylläpidetään.

Tekijänoikeuslain 26 §:n soveltaminen niin, että vuosittain päätetään hyvitysmaksun piirissä olevista laitteista ja määrätään laitekohtaiset maksut silloin, kun laitteessa on muitakin kuin vain tallentamiseen soveltuvia ominaisuuksia ja silloin kun laitteeseen voi tallentaa lisensioituja teoksia, on ennustettavan hyvitystason kannalta ongelmallista. Onko tekijänoikeuslain 26 a §:n määrite laitteesta (...laite, johon teos voidaan tallentaa ja jota

merkittävässä määrin...) relevantti suhteessa EU-direktiiviin ja Padawan –päätökseen? Miten suhteuttaa maksuton kopiointi ja lisensoitu kopiointi? Maksavatko kuluttajat kah-teen kertaan lisensoidun aineiston tallentamisesta, toisin sanoen sekä mahdollisuudesta tallentaa aineiston että lisenssimaksun? Miten soveltaa lakia kilpailu- ja teknologianeutraalisti kaikkiin laitteisiin, joilla voi kopioida merkittävässä määrin? Tuleeko maksu periä, jos kopiointi tapahtuu etäällä kuluttajasta palveluntuottajan laitteella mutta yksityisen kuluttajan toimesta? Miten arvioida kuluttajien etu etenkin silloin, kun he eivät käytä monikäyttölaitetta kopiointiin?

Vaikka hyvitysmaksu on markkinakehityksen ja lain käytännön soveltamisen seurauksena merkittävästi pienentynyt, ei yksityinen kopiointi ole määrällisesti vähentynyt. Noin 39 % suomalaista tallentaa vuoden aikana musiikkia jollekin digitaaliselle laitteelle ja 55 % tallentaa videosisältöjä.

On ilmeisen perusteltua tarkastella hyvitysmaksun kehittämistä ensisijaisesti ”fair compensation”-näkökulmasta ja toissijaisesti laitesidonnaisesta ja laitteiden tallennuskapasiteetin näkökulmasta. Teknisen kehityksen ja laitteiden käytön lisääntyvän moninaisen käytön seurauksena hyvitysmaksun määrittäminen on yhä summaarisempaa; maksu kohdennetaan nyt harkinnan jälkeen laitteisiin, joita oletetaan käytettävän yksityiseen kopiointiin. Vaikka yksityinen kopiointi kasvaisi mutta hyvitysmaksun piirissä olevien laitteiden myynti laskee, pienevät hyvitysmaksutulot, ellei hyvitysmaksun piirissä olevaa laitekantaa muuteta. Onkin loogista ensiksi määrittää ”fair compensation” –taso kun se kuitenkin määräytyy yhteiskunnallisen päätöksenteon kautta, ja tämän jälkeen harkita, miten sopiva hyvitystaso on toteutettavissa.

- Hyvitysmaksujärjestelmän toteuttaminen tulee perustua ymmärrykseen sopivasta (fair) hyvitystasosta.
- Näkemys hyvitysmaksun tasosta tulee, sen jälkeen kun alaa on kuultu, vahvistaa valtioneuvostossa.

3 Hyvitysmaksujärjestelmän toteuttamisvaihtoehdot

Valtioneuvosto voi määrittää sopivan hyvitystason ja periaatteet, joilla hyvitys rahoitetaan, ainakin kolmella tavalla:

- Tulo- ja menoarvion ulkopuolisen rahaston käyttösuunnitelmaan otetaan määräraha tekijänoikeuksien haltijoille tuloutettavaa hyvitysmaksua varten. Tällainen rahasto voi olla Liikenne- ja viestintäministeriön tulevaisuuskatsauksessaan ”Digitaalinen Suomi, uusi liikennepolitiikka” (10.9.2010) yhtenä mahdollisuutena ehdottama valtion viestintärahoitus. Rahasto muodostettaisiin muuttamalla nykyistä lakia televisio- ja radiorahastosta ja laajentamalla rahaston käyttötarkoitusta niin, että rahastoon voitaisiin ohjata yle-maksutulojen lisäksi mahdolliset huutokauppatulot tulevaisuudessa käyttöön otettavista radiotaajuuksista tai mahdolliset laajakaistayhteyksiin liittyvät maksut, joita käsitellään jäljempänä.
- Kehitetään nykyistä laite- tai järjestelmäsidoista hyvitysmaksujärjestelmää. Valtioneuvosto vahvistaisi tavoitteellisen hyvitysmaksutason. Tämän jälkeen valtioneuvosto päättäisi tämän tavoitetason toteuttavasta maksusta, joka perittäisiin joko järjestelmästä tai laitteista, jotka mahdollistavat laillisen yksityisen kopioinnin.
- Otetaan tarvittava määräraha valtion tulo- ja menoarvioon. Valtioneuvosto määrittää valtion tulo- ja menoarvion valmistelun yhteydessä ”fair compensation” –tason ja osoittaa hyvitysmaksua varten määrärahat. Eduskunta vahvistaa sopivan hyvitystason budjettikäsittelyn yhteydessä.

3.1 Hyvitysmaksut osana valtion tulo- ja menoarvion ulkopuolista rahastoa

Tekijänoikeuksien haltijoille kohdennettava hyvitys tekijänoikeuslain sallimasta laillisen yksityisen kopioinnin mahdollisuudesta voidaan sisällyttää valtion tulo- ja menoarvion ulkopuolisen rahaston, televisio- ja radiorahaston, käyttösuunnitelmaan, mikäli televisio- ja radiorahastolakia muutetaan siten, että tämä on mahdollista. Samalla lakia tulee muuttaa niin, että rahastoon voidaan tulouttaa muitakin kuin televisiomaksutuloja.

Liikenne- ja viestintäministeriö ehdottaa tulevaisuuskatsauksessaan yhtenä vaihtoehtona nykyisen televisio- ja radiorahaston muuttamista valtion viestintärahoitukseksi. Tähän viestintärahoitukseen ohjattaisiin yle-maksujen lisäksi (televisionmaksut ellei yle-maksua

koskevaa ehdotusta toteuteta) mietinnön mukaan tulevaisuudessa käyttöön tulevien taajuuksien mahdollisista huutokaupoista saatavat tulot. Kun harkitaan taajuusmaksujen käyttöönottoa, tulee huolellisesti varmistaa, etteivät radion ja television ohjelmatoimijat joutu tilanteeseen, joissa niille aiheutuisi maksuja, joiden seurauksena ohjelmatoimintaan ja etenkin kotimaiseen ohjelmatuotantoon kohdennettavissa olevat varat vähenisivät.

Liikenne- ja viestintäministeriön tulevaisuuskatsauksessa esitetyssä vaihtoehdossa viestintärahastrategian käyttösunnitelmaan sisältyisivät Yleisradion Oy:n menojen kattamiseen tarvittavien varojen lisäksi myös määrärahat mm. muiden viestintäpalvelujen varmistamiseksi.

Viestintärahastrategian tarkoituksena ja rahaston varojen käyttöä koskeva pykälä voidaan muotoilla niin, että rahaston varoja voidaan käyttää myös tekijänoikeudellisesti suojattujen teosten laillisesta kopiointimahdollisuudesta johtuvien hyvitysmaksujen maksamiseen tekijänoikeuksien haltijoille. Rahaston käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä on huolehdittava siitä, että käyttötarkoitukset määritellään yksiselitteisesti ja että käyttötarkoituksia säätelviin pykäliin kirjataan periaate, jonka mukaan Yleisradion menot katetaan rahastosta siten, että Yleisradio voi toteuttaa yhteiskunnan sille määrittämät tehtävät; viestintärahastrategian muut mahdolliset käyttötarkoitukset eivät saa vaarantaa Yleisradion rahoitusta.

Valtioneuvosto päättää vuosittain rahaston varojen käytöstä hyväksymällä rahaston käyttösunnitelman lain käyttötarkoituksena mukaisesti. Tähän käyttösunnitelmaan on, mikäli lakia muutetaan, sisällytettävissä myös tekijänoikeuksien haltijoille kohdennettavat hyvitysmaksut.

Viestintärahastrategian vuosittain käyttösunnitelmaa valmisteltaessa opetus- ja kulttuuriministeriö ehdottaisi tallentamisen laajuutta ja lisensioidun kopioinnin kehitystä selvittäviin tutkimuksiin nojaten sekä kuultuaan alaa, liikenne- ja viestintäministeriötä ja työ- ja elinkeinoministeriötä, että käyttösunnitelmaan varattaisiin hyvitysmaksuja varten määräraha, joka vastaisi yhteiskunnan näkemystä sopivasta hyvityksestä. Viestintärahastrategian käyttösunnitelman tultua vahvistetuksi valtioneuvostossa opetus- ja kulttuuriministeriö ohjaisi hyvitysmaksuun varatuista määrärahoista osan tekijöiden yhteiseen käyttöön ja osan maksettavaksi individuaalikorvauksina ministeriön vuosittain hyväksymän maksuvarojen käyttösunnitelman mukaisesti.

Lakiin televisio- ja radiorahaston muuttamisesta valtion viestintärahastrategioiksi tulee huolellisesti kirjata käyttötarkoitukset, joihin rahaston varoja voidaan ohjata, niin että käyttötarkoituksen kirjaukset noudattavat valtion tulo- ja menoarvion ulkopuoliselle rahastolle asetettuja tarkkuusehtoja. Viestintärahastrategian varojen käytön periaatteet vahvistettaisiin viestintärahastrategioissa ja lain soveltaminen valtioneuvoston periaatepäätöksellä hallituskaudeksi.

Hyvitysmaksuvarojen kohdentaminen tulevan viestintärahastrategian kautta on perusteltua useastakin syystä.

- Merkittävä osa tallentamisesta tapahtuu viestintäverkkoja käyttäen: internetin käyttäjistä 59 % on viimeisen vuoden aikana tallentanut musiikki- ja videotiedostoja ja älypuhelimien ja ulkoisten kovalevyjen musiikkilatauksista yli 30 % tapahtuu Internetin kautta, tietokoneiden tallennuksista 40 %. On luultavaa, että verkon yli tapahtuva suojattujen teosten laillinen tallentaminen lisääntyy
- Tekijöiden yhteiseen käyttöön kohdennettava hyvitysmaksutulojen osuus on tänään, hyvitysmaksun yksityisoikeudellisesta luonteesta huolimatta, keskeinen keino edistää luovien alojen toimintaedellytyksiä. Tämä vahvistaa uusien tekijöiden mahdollisuuksia sekä innovatiivisten ja kokeellisten teosten tuotantoa todennäköi-

sesti tehokkaammin kuin individuaalikorvauksina jaetutut hyvitysmaksut. ESEK, AVEK ja LUSES jakavat tekijöille vuosittain tekijöiden yhteisiin tarkoituksiin osoitettuja hyvitysmaksutuloja noin 5 miljoonaa euroa sekä audiovisuaalisen alan että musiikin alan toimijoille. Nämä tuet ja niiden ennustettavuus ovat olleet ensiarvoisen tärkeitä uuden luovan toiminnan edellytysten vahvistamisessa. Hyvitysmaksujen osoittaminen mahdollisesta viestintärahasista vahvistaisi näiden maksujen ennustettavuutta.

- Viestintärahasista osoitetut hyvitysmaksut etenkin tekijöiden yhteisiin tarkoituksiin olisivat koordinoitavissa yhteiskunnan muiden luovien alojen toimintaedellytyksiä vahvistavien toimenpiteiden kanssa. Koordinointi on välttämätöntä, jota luovien alojen edistämiseen tarkoitettuja tukitoimia voitaisiin kohdentaa nykyistä tavoitteellisemmin ja siten että uuden teknologian ja sisältöjen ennakoluuloton yhteensovittaminen vahvistuisi. Tämä tukisi mm. EU:n komission tiedonannossa 27.4.2010 ”Kulttuuriteollisuuden ja luovan alan teollisuuden mahdollisuudet käyttöön” vahvistamien tavoitteiden toteuttamista sekä vahvistaisi työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman luovan talouden ja kulttuuriyrittäjyyden tulevaisuustyöryhmän raportissaan hahmottelemia pyrkimyksiä.
- Viestintärahasien käyttö mahdollistaa hyvitysmaksujen pitämisen ennakoitavina vuodesta toiseen hallituskaudeksi vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
- Järjestelmä on neutraali laitekehitykselle ja markkinoilla tapahtuville liikahduksille.

Hyvitysmaksun tulouttaminen viestintärahasien kautta edellyttää ainakin seuraavia toimenpiteitä:

- Kirjaus televisio- ja radiorahasien käyttötarkoituksen laajentamisesta siten, että rahasien varoja voidaan käyttää mm. viestintäpalvelujen turvaamiseen ja tekijänoikeudellisia hyvitysmaksuja varten, tulisi saada uuteen hallitusohjelmaan.
- Televisio- ja radiorahaslain muuttaminen esityksen mukaiseksi viestintärahasiksi edellyttäisi muutoksia televisio- ja radiorahaslain 1. luvun 1 §:ään, 2 luvun 3 ja 5 §:ään sekä 3 luvun 6 §:ään.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön tulisi yhdessä pikaisesti valmistella esitys nykyisen televisio- ja radiorahaslain muuttamisesta mahdollisen hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti. Lain 1 § eli lain tarkoituksena tulisi kirjoittaa siten, että pykälän määrittämä lain tarkoitus kattaa myös varojen ohjaamisen hyvitysmaksuihin ja lain 5 §:n 1 momentin toinen virke toteaisi, että rahasien varoja voidaan käyttää hyvitysmaksujen maksamiseen.
Samaten tulee 2 luvun 3 § ja 3 luvun 6 § kirjoittaa siten, että on mahdollista televisiomaksun lisäksi tulouttaa muitakin määriteltyjä maksutuloja rahastoon.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön tulee lain astuttua voimaan huolehtia siitä, että rahasien varojen käytöstä tehdään lain edellyttämällä tavalla periaatepäätös hallituskaudeksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön tulee alaa kuultuaan tehdä vuosittain ehdotus viestintärahasien käyttösuunnitelmaan varattavasta määrärahasista hyvitysmaksujen suorittamiseksi.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön tulee valmistella tarvittavat tekijänoikeuslain 26 a §:n muutokset.

On myös mahdollista harkita maksua laajakaistayhteyksille, ellei tulevaisuudessa käyttöön otettaviin taajuuksiin liittyviä maksuja toteuteta. Nämäkin tulot ohjattaisiin viestintärahasiin.

Tekijänoikeusdirektiivi ei yksiselitteisesti määritä, miten hyvitysmaksuina maksettavat varat tulee kerätä, vaan kansalliset viranomaiset valitsevat muodot ja keinot.

Suomessa on runsaat 3 miljoonaa laajakaistaliittymää. Näistä 1.6 miljoonaa on mobiiliiliittymiä ja noin 1.1 miljoonaa kiinteitä. Laajakaista on käytössä 76 %:lla 15-79 vuotiaista suomalaisista (Tilastokeskus 5/2010). Näistä noin 1.5 miljoonaa on tallentanut tietokoneella laillista musiikki- tai videoaineistoa viimeisen 3 kuukauden aikana. Yksityiseen käyttöön tallennettavat aineistot saadaan merkittävässä määrin saataville laajakaistaa käyttäen; runsas neljännes puhelimen muistiin ladatusta musiikista saadaan verkkoyhteyksien välityksellä. Hiukan yli 30 % ulkoiselle kovalevyllä tallennetusta musiikista on peräisin verkosta.

Tietokoneelle tallennetusta materiaalista noin 26 % saadaan internetin välityksellä; tv-lähetysten osuus tietokoneelle tallennetusta materiaalista on 14 %.

Mikäli laajakaistayhteyksille määrätään maksu, on harkittava, mikä laajakaistayhteyden nopeuden tulee tällöin olla. 2 Mbit/s tai nopeampia yhteyksiä on noin 56 %:lla eli runsaalla 1.7 miljoonalla kaikista laajakaistaliittymistä. Esimerkiksi 7 euron vuotuinen laajakaistamaksu vahvistaisi viestintärahaa noin 12 miljoonalla eurolla vuodessa.

Mikäli päädytään siihen, että säädetään euromääräinen maksu laajakaistayhteyksille, tulee

- varmistaa mahdollisen viestintärahaolain säätämisen yhteydessä että laajakaistamaksu kirjataan lain 2 luvun 3 §:ään ja 3 luvun 6 §:ään sekä
- selvittää mahdollisuus, että viestintävirasto toteuttaa laajakaistamaksujen keräyksen.

3.2 Laitesidonnaisen järjestelmän kehittäminen

Mikäli päädytään vaihtoehtoon, että hyvitysmaksu edelleen peritään laitteista, joille tallennetaan merkittävässä määrin, tulee pyrkiä siihen, että järjestelmää kehitetään siten, että se olisi

- tuloutukseltaan vakioidumpi useammalle vuodelle,
- laitekohtaisten hyvitysmaksupäätösten osalta nykyistä yksinkertaisempi ja kilpailuneutraalimpi,
- laitekohtaisesti kattavampi,
- toteutukseltaan yksinkertaisempi.

Oleellista olisi, että yhteiskunta voisi indikoida, alaa kuultuaan, tekijänoikeuksien haltijoille kohdennettavan sopivan hyvitystason, ennen kuin tehdään päätös järjestelmän piiriin kuuluvista laitteista ja hyvitysmaksun suuruudesta.

Päätöksen siitä, mihin laitteisiin hyvitysmaksu kohdennetaan, ja laitekohtaisen maksun suuruudesta tekee valtioneuvosto siten, että

- niille laitteille, joita käytetään lähes yksinomaan teosten tallentamiseen, valtioneuvosto määrää opetus- ja kulttuuriministeriön esityksestä maksun suuruuden, sekä
- niiden monikäyttöisten laitteiden osalta, joita merkittävässä määrin käytetään teosten tallentamiseen, opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa hyvitysmaksutavoitetason, jonka perusteella alan toimijat neuvottelevat keskenään siitä, miten hyvitysmaksu kohdennetaan eri laitteisiin siten, että tavoitetaso saavutetaan.

Päätösesityksen valmistelu eriytyy näin kahdeksi prosessiksi laitteiden käyttöominaisuuksien perusteella:

- Lähes yksinomaan yksityiseen käyttöön tapahtuvaan tallentamiseen käytettävien laitteiden määrittelystä ja näille laitteille kohdentuvan hyvitysmaksun suuruudesta tekee päätöksen valtioneuvosto ("on suoritettava vahvistettu maksu käytettäväksi hyvityksenä") opetus- ja kulttuuriministeriön esityksestä. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa esityksen valmistelusta ja päätös on monivuotinen. Laitekohtaisen hyvitysmaksun tulee heijastaa sekä laitteen kapasiteettia että sen hintaa. Näitä laitteita voivat olla tallentavat digiboksit sekä DVD-R -ja CD-R- levyt. Laitekohtaisia hyvitysmaksuja määriteltäessä on otettava huomioon, että laitteiden, joiden hintajousto on huomattava ja joiden saatavuus ulkomailta on helppo, ostot saattavat enenevässä määrin siirtyä ulkomaisiin verkkokauppoihin.
- Laitteet, joita merkittävässä määrin käytetään suojattujen teosten kopiointiin mutta joilla on muitakin käyttötarkoituksia, määritetään neuvottelussa, johon osallistuvat tekijänoikeuksien haltioiden sekä laitevalmistajien ja maahantuojien edustajat. Myös laitekohtainen hyvitysmaksu määritetään osapuolten välisessä neuvottelussa. Ministeriön ennen neuvotteluja asettama hyvitysmaksutaso tulee neuvottelutuloksen perusteella toteutua. Hyvitysmaksua määritettäessä tulee ottaa huomioon teknisten suojausmahdollisuuksien käyttö ja pyrkiä edistämään suojattujen teosten sähköistä kaupankäyntiä (lizensiointia). Päätöksen hyvitysmaksuista ja laitteista, joilta ne peritään, tekee valtioneuvosto opetus- ja kulttuuriministeriön esityksestä niin, että esitys heijastaa neuvotteluosapuolten yksimielistä esitystä tai, yksimielisen esityksen puuttuessa, opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää välimiesmenettelyn tai valitsee jommankumman osapuolen esityksen. Päätös tehdään useammaksi vuodeksi.

Kuvattu menettely ei oleellisesti poikkea nykyisestä käytännöstä eikä se siksi olisi merkittävästi nykyistä yksinkertaisempi, kilpailuneutraalimpi ja tulokseltaan ennustettavampi. Tallentamiseen soveltuvien päätelaitteiden kehitys on nopeaa ja laitteiden käyttötavat muuttuvat jatkuvasti. Seurauksena olisi jatkuva neuvotteluprosessi siitä, miten hyvitysmaksujärjestelmää sovelletaan laitekohtaisesti; ratkaisut eivät olisi ajallisesti kestäviä.

3.3 Hyvitysmaksut valtion tulo- ja menoarviossa

Hyvitysmaksun toteuttaminen valtion tulo- ja menoarvion kautta edellyttää laajan poliittisen hyväksynnän myös siltä osin, että hyvitysmaksukorvauksiin osoitetut määrärahat eivät vähentäisi muita kulttuurin tukemiseen tarkoitettuja määrärahoja. Mahdollinen budjettirahoitus on kuitenkin ongelmallinen siksi, että hyvitysmaksu on luonteeltaan yksityisoikeudellinen maksu eli hyvitys, ja siksi, että budjettiprosessi on vuotuinen joten maksutason varmistaminen useammaksi vuodeksi ei ehkä ole mahdollista.

Tässä selvityksessä hyvitysmaksun rahoittamista valtion tulo- ja menoarvion kautta ei selvitetä. Edellytyksiä sille, että tämän vaihtoehdon toteuttamisen realistisuus olisi arvioitavissa, ei ole. Budjettirahoitus on kuitenkin toteutettavissa, jos poliittinen yhteisymmärrys asiasta löytyy.

4 Hyvitysmaksu ja luovien alojen tukitoimien koordinointi

Kulttuuriset sisällöt ja palvelut ovat tietoyhteiskunnassa avainasemassa. Tietoyhteiskunnassa yhä suurempi osa sisällöistä on digitaalista ja konvergenssin myötä jaettavissa monessa eri muodossa eri päätelaitteisiin sekä eri jakelukanavia pitkin. Todennäköisesti syntyy myös uudentyyppisiä ilmaisun ja kulttuurin muotoja. (Digitaalinen Suomi tietoyhteiskunnan tila ja kehitys. Luonnos valtioneuvoston selonteoksi eduskunnalle 4.11.2010)

- Työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön ”Luovan talouden ja kulttuuriyrittäjyyden työryhmä” arvioi, että kulttuurialojen tuottama arvonlisäys Suomessa oli vuonna 2008 noin 5.1 miljardia euroa ja että kulttuurin toimialoilla työskenteli 108 000 henkilöä. Toimialalla on yli 15 000 yritystä.
- Tekesin rahoituksesta vuonna 2009 suuntautui yli 40 % ei-teknologiseen kehittämiseen. Tekes arvioikin, että luovat sisällöt tulevat jatkossa olemaan merkittävässä roolissa innovaatiotoiminnassa. Tekesin tukea voivat saada vain juridiset henkilöt.
- Yhteiskunnan luoville aloille suunnatuista tuista osa on käytettävissä vain yritys- muotoisessa toiminnassa. Nyt vain noin 18% taiteilijoista toimii yrittäjinä (Tarja Cronbergin selvitys/Luova kasvu ja taiteilijan toimeentulo OKM 25.8.2010, Teoston hallitusohjelmataavoitteet).
- Musiikin tekijöiden tekijänoikeustuloja verotetaan esimerkiksi aina ansiotuloina, myös silloin kun korvauksen maksaa tekijänoikeusjärjestö. Tästä seuraa että musiikin tekijä ei voi ohjata omalle yhtiölleen tekijänoikeuskorvauksia; musiikin tekijä ei siksi yhtiötä toimintaansa ja voi jäädä yhteiskunnan luoville aloille suunnattujen tukitoimien ulkopuolelle silloin kun nämä tukitoimet kohdennetaan vain juridisille henkilöille.
- Nyt arviolta 10 % luovan alan toimijoista saa noin 80 % alan kokonaistuloista ja noin 60 % saa yhteensä 2 %. Vahvistamalla mahdollisuuksia kohdentaa monipuolista tukea uutta luovaan ja kokeelliseen toimintaan vahvistetaan luovien toimijoiden mahdollisuuksia etabloitua.
- Luovan työn yhtiöittämissä mahdollisuuksia on parannettava muuttamalla verolainsäädäntöä niin, että tekijänoikeusjärjestöjen tilittämät korvaukset voidaan tuloittaa suoraan tekijän yhtiölle. Näin luodaan edellytykset sille että luovien alojen toimintatavat voivat muodostua sellaisiksi, että yhteiskunnan eri rahoitusinstrumentit ovat laajasti myös luovien alojen käytössä. Tämä edesauttaa luovien alojen toiminnallisten klustereiden kehittymistä ja vahvistumista.

5 Ehdotus hyvitysmaksun tulevaksi järjestelyksi

Yllä esitetyistä vaihtoehdoista esitän, että hyvitysmaksujärjestelmä toteutetaan siten, että nykyisestä televisio- ja radiorahastosta muodostetaan valtion viestintärahas- to ja että siitä rahastosta kohdennettavien varojen käyttömahdollisuutta laajennetaan Yleisradio Oy:n toiminnan rahoittamisesta koskemaan viestintäpalvelujen turvaamiseksi tarkoitettujen varojen lisäksi myös tekijänoikeudellisia hyvityksiä. Vastaavasti viestintärahas- ton tulopoh- jaa tulee laajentaa määräämällä tulevaisuudessa käyttöön otettaville taajuuksille taajuus- maksu tai määräämällä laajakaistayhteyksille maksu. Nämä maksutulot ohjattaisiin viestin- tärahas- toon.

Tämän toteuttaminen edellyttää televisio- ja radiorahastolain muuttamista seuraavasti:

- Televisio- ja radiorahasto muutetaan valtion viestintärahas- toksi.
- Rahaston tarkoitusta laajennetaan nykyisestä siten, että rahastosta on kohdennetta- vissa varat paitsi Yleisradio Oy:n toiminnan rahoittamiseksi myös viestintäpalvelu- jen turvaamiseksi ja tekijänoikeudellisia hyvityksiä varten (Televisio- ja radiorahas- tolain 1 §).
 - Kirjausten siitä, mihin rahasto voi kohdentaa varoja, tulee olla tarkkoja, jotta kirjaukset täyttäsivät tulo- ja menoarvion ulkopuolisen valtion rahaston kriteerit ja jotta päätökset varojen käytöstä olisivat lain tarkoituksien mukaisia ja ennustettavia.
 - Yleisradio Oy:n osalta tulee harkita, miten Yleisradiolle kohdennettavat varat ja rahaston saamat televisiolutulot sidotaan toisiinsa.
- Lakiin tulee kirjata, että viestintärahas- ton vuosittain valtioneuvostossa vahvis- tettava viestintärahas- ton käyttösuunnitelma sisältää Yleisradio Oy:n toiminnan rahoittamisen lisäksi myös varat viestintäpalvelujen turvaamiseksi ja tekijänoikeu- dellisia hyvitysmaksuja varten (Lain 5 §).
- Lain 3 §:ään tulee kirjoittaa maininta siitä, että tekijänoikeudellisia hyvityksiä varten viestintärahas- ton käyttösuunnitelmassa varattava määräraha perustuu ope- tus- ja kulttuuriministeriön valmisteluun. Valmistelun yhteydessä ministeriön tulee kuulla alaa. Kulttuuriministeriöllä tulee käyttösuunnitelmaehdotusta laatiessaan olla käytössään nykyistä tarkemmat tiedot laillisen yksityisen kopioinnin laajuu- desta sekä lisensoitujen teosten kaupan kehityksestä.

- Lain 3 § tulee kirjoittaa siten, että viestintärahaan on ohjattavissa yksinomaan Yleisradion käyttöön osoitettavien tv-maksujen lisäksi
 - tulot tulevaisuudessa käyttöön tulevien taajuusalueiden mahdolliset huutokauppa- ja/tai käyttömaksutulot ja/tai
 - mahdollisesta laajakaistamaksusta saatavat tulot.
- Lain 5 §:ään tulee sisältyä määräys, että hyvitysmaksut maksetaan tekijöille opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittain hyväksymän maksuvarojen käyttösuunnitelman mukaisesti.

Perustuslain 87 §:n mukaan valtion tulo- ja menoarvion ulkopuolisen rahaston käyttötarkoituksen olennainen muutos tulee säätää eduskunnan 2/3 –osan enemmistöllä. Kaa-vailltu rahaston käyttötarkoituksen muutos ei ehkä ole PL 87 §:ssä tarkoitettu olennainen laajennus, kun otetaan huomioon lain nykyinen joustava sananmuoto. Rahaston tulolähteiden monipuolistaminen ja rahaston varallisuuden sitä kautta tapahtuva kasvu sen sijaan voi merkitä rahaston olennaista laajentamista perustuslaissa tarkoitettulla tavalla (PeVL 24/2009 vp) ja vaatia siten 2/3 enemmistön. Jo nyt televisio- ja radiorahastolain 1 § laventaa lain tarkoitusta siten, että ”lain tarkoituksena on ... sekä muutoin edistää televisio- ja radiotoimintaa”. Samaten todetaan lain 3 §:ssä, että valtioneuvosto päättää kalenterivuosit-
tain käyttösuunnitelmassa rahaston varojen jakamisen eri käyttötarkoituksiin.

Hyvitysmaksun toteuttaminen mahdollisen valtion viestintärahaan toimesta mahdollistaa sen, että

- yhteiskunta määrittää tekijänoikeuksien haltijoille laillisesta yksityisestä kopioinnista maksettavan kokonaisyhtyvyyden tason (fair compensation) viestintärahaan käyttösuunnitelman vahvistamisen yhteydessä,
- hyvitysmaksun kehitys on nykyistä paremmin ennakoitavissa
- opetus- ja kulttuuriministeriö voi, valmistellessaan esitystä viestintärahaan käyttösuunnitelmaan hyvitysmaksuja varten varattavista varoista, arvioida nykyistä tarkemmin tallentamisen laajuutta kartoittavaan tutkimustiedon perusteella sähköisen kaupankäynnin kehityksen vaikutusta hyvitysmaksun määrään,
- hyvitysmaksu ei ole riippuvainen laitemarkkinoiden kehityksestä,
- hyvitysmaksujärjestelmä olisi nykyistä kilpailuneutraalimpi
- hyvitysmaksujärjestelmä olisi oleellisesti nykyistä järjestelmää yksinkertaisempi.

EU:n tekijänoikeusdirektiivi antaa jäsenmaiden kansallisille viranomaisille mahdollisuuden valita muodot ja keinot joilla hyvitysmaksuihin käytettävät varat kerätään. Merkittävä osa yksityisestä laillisesta tallentamisesta tapahtuu mobiili- tai kiinteitä viestintäverkkoja käyttäen silloin kun tallentamiseen käytetään tietokoneita tai älypuhelimia. Mahdollisten taajuuksien käytöstä saatavien tulojen tai laajakaistamaksujen kohdentaminen tekijöille maksettaviin hyvitysmaksuihin on tästä näkökulmasta perusteltua.

Ehdotuksen toteuttaminen nopeassa aikataulussa edellyttää seuraavaa:

- Hallitusohjelmaan saadaan kirjaus siitä, että tulevaan valtion viestintärahaan olisi ohjattavissa muitakin kuin televisiomaksutulot ja että rahaston käyttösuunnitelma sisältäisi, paitsi varat Yleisradio Oy:n menojen kattamiseksi, myös määrärahat myös mm. muiden viestintäpalvelujen turvaamiseksi sekä tekijänoikeudellisia hyvitysmaksuja varten. (Sananmuoto neuvoteltava opetus- ja kulttuuri-, sekä liikenne- ja viestintäministeriöiden kesken.)
- Kulttuuriministeriön on valmisteltava tarvittavat muutokset tekijänoikeuslain 26 a §:ään.

- Yksityistä laillista kopiointia koskevaa tutkimustoimintaa tulee suunnata etenkin tallentamisen volyymin kehityksen seurantaan sekä laillisesti yksityiseen käyttöön tapahtuvan kopioinnin ja lisensioitujen kappaleiden kopioinnin kartoittamiseen. Samalla tulee harkita, miten tutkimustoiminta tulevaisuudessa järjestetään.

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä -sarjassa vuonna 2011 ilmestyneet

- 1 Taideyliopistoseelvitystyöryhmän muistio
- 2 Korkeakoulujen kansainvälistymiseen liittyvät asumispalvelut
- 3 Lasten hyvinvoinnin kansalliset indikaattorit; Tavoitteena tietoon perustuva lapsipolitiikan johtaminen
- 4 Visuaalisten taiteiden kansainvälisen yhteistyön ja viennin organisoitua koskeva selvitys
- 5 Culture in development cooperation; Cultural sectors in sustainable development policy
- 6 Yhdessä enemmän - selvitys opetus- ja kulttuuriministeriön konserniohjauksesta ja -rakenteesta
- 7 Oppisopimuskoulutuksen rahoitusjärjestelmän kehittäminen
- 8 Oppisopimuskoulutuksen laadun kehittäminen
- 9 Ammatillisen koulutuksen laatustrategia 2011–2020
- 10 Liikunnan koulutuskeskusten rakentamisinvestointien avustusjärjestelmän kehittämistyöryhmä
- 11 Selvitys koulutus- ja osaamistarpeiden kehittymisestä sekä ennakkoinnin tilasta ja kehittämistarpeista 2010
- 12 Kuntien kulttuuritoiminnan tuki- ja kehittämispolitiikka; Selvittäjien Anita Kangas ja Kalevi Kivistö laatima raportti
- 14 Vapaan kentän ammattilaisryhmien toimintaedellytysten parantaminen
- 17 Paikallismuseotoiminnan kehittäminen; Työryhmän väliraportti
- 18 International evaluation of the Finnish National Gallery
- 19 Luova kasvu ja taiteilijan toimeentulo; Raportti selvitystoimenpiteistä ja selvittäjä Tarja Cronbergin esitys hallitusohjelmatavoitteiksi
- 20 Liikunnan koulutuskeskusten vapaan sivistystyön valtionohjauksen kehittäminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la culture

ISBN 978-952-263-061-2 (PDF)

ISSN-L 1799-0327

ISSN 1799-0335 (PDF)